

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ КРЕДИТНИХ СПІЛОК: ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ

О. О. ГОНЧАРЕНКО, кандидат економічних наук, доцент
(Державний вищий навчальний заклад «Університет банківської справи»)

Анотація. Метою статті є дослідження структури власного капіталу кредитної спілки, окреслення особливостей його складових як фінансових інструментів, а також визначення впливу перекласифікації інструментів капіталу на показники діяльності, що є складовими дозвільних критеріїв провадження діяльності. **Методика дослідження.** Вирішення поставлених у статті завдань здійснено за допомогою таких методів дослідження: економічного аналізу, методів емпіричних досліджень (спостереження, порівняння, системно-функціональний, функціонально-структурний, комплексний). **Результати.** Розглянуто структуру власного капіталу кредитної спілки та визначено особливості його складових як фінансових інструментів, на основі чого виділено дві групи: неповоротний капітал та поворотні внески. Дотримуючись вимог міжнародних стандартів фінансової звітності, визначено вектори впливу перекласифікації інструментів капіталу у фінансові зобов'язання на показники діяльності кредитних спілок. **Практична значущість результатів дослідження.** Виявлено ризики недотримання нормативів діяльності кредитними спілками та окреслено заходи вирішення визначеної проблеми.

Ключові слова: кредитна спілка, фінансові інструменти, капітал кредитної спілки, нормативи діяльності кредитної спілки, міжнародні стандарти фінансової звітності.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Розвиток міжнародного співробітництва, участь у сфері відносин міжнародного розподілу та виробничій кооперації, залучення іноземних інвестицій в економіку України, вихід вітчизняних підприємств на міжнародні ринки капіталу спонукало до подальшого реформування системи бухгалтерського обліку та впровадження методології поширення інформації з економічних питань згідно з міжнародними стандартами для забезпечення відкритості, прозорості й зіставлення показників фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Ще у 2007 р. була схвалена Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні [1], у рамках реалізації якої у 2011 р. були внесені зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», що на законодавчому рівні визначили порядок та обов'язковість застосування міжнародних стандартів фінансової звітності окремими суб'єктами господарюван-

ня [2]. Ураховуючи складність процесу практичного застосування міжнародних стандартів фінансової звітності, Кабінет Міністрів України визначив поетапність їх запровадження: із 1 січня 2012 року – публічними акціонерними товариствами, банками, страховиками; із 1 січня 2013 року – підприємствами, що провадять господарську діяльність із надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення (розділ 64 КВЕД ДК 009:2010), а також недержавного пенсійного забезпечення (група 65.3 КВЕД ДК 009:2010); із 1 січня 2014 року – підприємствами, що провадять допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування (розділ 66 КВЕД ДК 009:2010 – фондів біржі, діяльність пунктів з обміну валют, діяльність страхових агентів і брокерів, управління фондами); із 1 січня 2015 року – кредитними спілками та підприємствами з управління активами (група 64.3 КВЕД ДК 009:2010 – інвестиційні фонди, трасти) [3].

Оскільки звітним періодом складання фінансової звітності є календарний рік, то оцінку правильності застосування МСФЗ суб'єктами

господарювання та виявлення проблем можливо здійснити лише після її оприлюднення (після 30 квітня року, що настає за звітним). Ще до оприлюднення фінансова звітність зазначених установ повинна бути перевірена на достовірність і відповідність вимогам законодавства й міжнародним стандартам фінансової звітності зовнішніми аудиторами, висновок яких також підлягає оприлюдненню [4]. Однак аудитор тільки констатує факти, у його обов'язки не входить прогнозування впливу зміни вимог одних нормативних актів на можливість або неможливість виконання вимог інших, а тому, виникають колізії правового характеру, що змушують суб'єктів господарювання приймати «управлінські» рішення щодо наслідків недотримання вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

Одними з останніх, хто повинні були застосувати МСФЗ до формування фінансової звітності, стали кредитні спілки. Перша повноцінна фінансова звітність була оприлюднена ними у квітні 2016 року, вибірковий аналіз якої виявив ряд зауважень, які стосуються відображення фінансових інструментів, а саме їх ідентифікації як інструментів капіталу та фінансових зобов'язань, що певним чином впливає на показники діяльності кредитних спілок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження проблеми становлення та розвитку кредитного кооперування здійснили такі вчені-економісти, як В. В. Гончаренко, Р. Р. Коцовська, А. В. Духневич,

А. А. Степанова, Н. О. Славова, А. А. Довгополик, Р. В. Руська, В. М. Коваленко, А. А. Пожар, А. О. Пантелеймоненко, Л. О. Примостка. Теоретичні та методологічні засади звітності кредитних спілок знайшли відображення у працях таких українських учених, як С. В. Войцехівський, О. О. Гончаренко, О. І. Іваненко, М. С. Федорець та ін. Проте, інтеграційні процеси спричиняють появу нових проблем у сфері бухгалтерського обліку та звітності, які потребують пошуку обґрунтованих рішень.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження структури власного капіталу кредитної спілки, окреслення особливостей його складових як фінансових інструментів, а також визначення впливу перекласифікації інструментів капіталу на показники діяльності, що є складовими дозвільних критеріїв провадження діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Відповідно до чинного законодавства кредитна спілка – це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах із метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки [5]. Ключовим у даному визначенні є кооперативна природа суб'єкта господарювання, що виявляється в порядку формування власного капіталу, складові якого деталізовано на рис. 1.

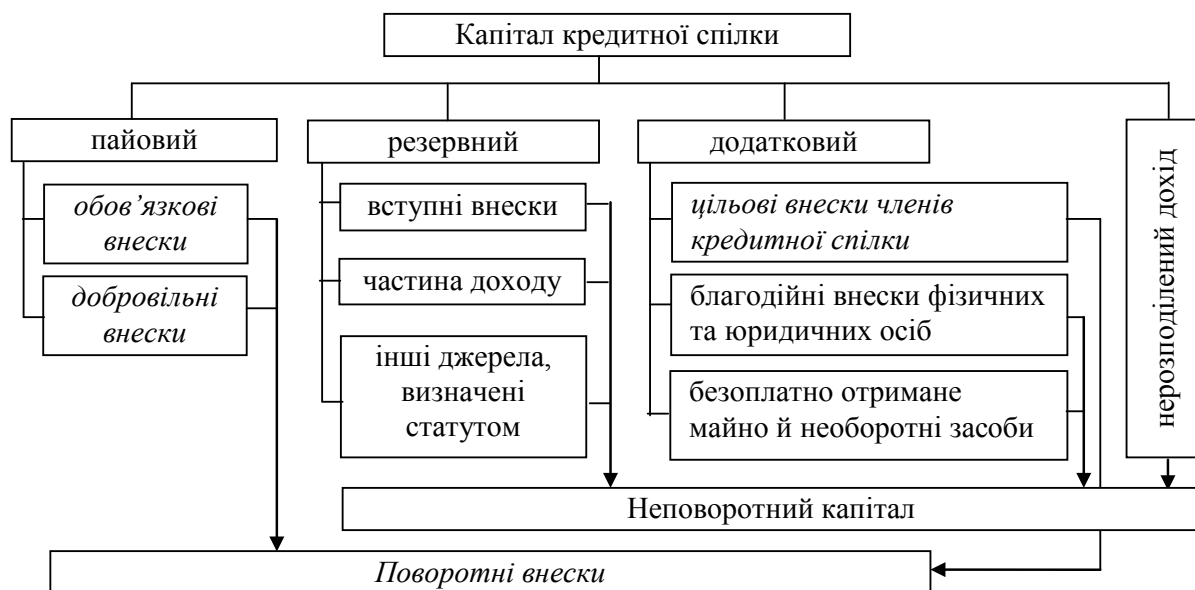

Рис. 1. Структура власного капіталу кредитної спілки в Україні

Особливістю формування власного капіталу кредитної спілки є те, що певні види внесків членів кредитної спілки мають поворотний характер. Проте єдиною умовою їх повернення є припинення членства. Повернення поворотних внесків здійснюється в порядку, передбаченому статутом, але не пізніше, ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Повернення добровільних додаткових пайових внесків можливе за вимогою і без припинення членства у кредитній спілці, але провадиться за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення [6].

Поворотні внески, відповідно до МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», є фінансовими інструментами (будь-який контракт, який призводить до виникнення фінансового активу в одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструмента капіталу в іншого суб'єкта господарювання) [7]. Як показує аналіз фінансової звітності, кредитні спілки класифікують їх, здебільшого, як інструменти капіталу (будь-який контракт, який засвідчує залишкову частку в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань). Звісно, зазначені фінансові інструменти мають характеристики власного капіталу, включаючи право голосу та право на отримання процентів по паям. Однак, вони дають їх власнику право вимоги викупу таких фінансових інструментів за грошові кошти, хоча й за певних обмежень. Згідно із тлумаченням КТМФЗ 2 «Частки учасників кооперативних суб'єктів господарювання та подібні інструменти» частки учасників є власним капі-

талом тільки у випадку, якщо суб'єкт господарювання має беззастережне право відмови від здійснення викупу часток учасників [8]. Кредитна спілка не має законного права відмовити своєму члену в поверненні його пайових і цільових внесків у додатковий капітал, а недотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу, згідно із принципами, викладеними в МСБО 32, не призводить до класифікації фінансового інструмента як власного капіталу. Тобто, виходячи зі своєї сутності, поворотні внески повинні визнаватись кредитною спілкою як *фінансові зобов'язання*, про що повинно бути зазначено в обліковій політиці. Внесення таких змін в облікову політику кредитної спілки спричинює зміну даних бухгалтерського обліку, на підставі яких формуються різні види звітності (фінансова, податкова, статистична, спеціальна тощо).

У даному контексті виникає конфлікт між вимогами МСФЗ і Порядком складання та подання звітності кредитними спілками й об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, оскільки останній чітко ідентифікує поворотні внески членів кредитної спілки (пайові та цільові внески в додатковий капітал) як складову власного капіталу [9].

Окрім нормативно-правової колізії, перекласифікація поворотних внесків членів кредитної спілки з інструментів капіталу у фінансові зобов'язання спричинює зміну величини певних фінансових показників, визначених регулюючим органом для забезпечення стабільної діяльності кредитних спілок, своєчасного виконання ними зобов'язань перед своїми членами, а також запобігання можливим втратам капіталу через ризики, що притаманні діяльності кредитних спілок [6] (табл. 1).

Таблиця 1

Нормативи достатності капіталу та ризиковості операцій кредитних спілок*

Назва	Код**	Розрахунок	Норматив	Періодичність контролю
Достатність капіталу	2.2.1	<u>Власний капітал</u> Зобов'язання	≥ 10 %	Щоденно на початок робочого дня
Ризиковості операцій	3.2.1	Розмір кредиту одному <u>члену кредитної спілки</u> Власний капітал	≤ 20 %	Щоденно на початок робочого дня

Продовж. табл. 1

Назва	Код**	Розрахунок	Норматив	Періодичність контролю
Ризиковості операцій	3.2.2	Максимальний залишок за наданими кредитами одного члена кредитної спілки Власний капітал	≤ 25 %	На момент здійснення операції
	3.2.5	Зобов'язання перед одним Членом кредитної спілки Зобов'язання	≤ 10 %	Щоденно на початок робочого дня

*Відібрані тільки ті нормативи, на які має вплив перекласифікація фінансових інструментів.

**Код визначено відповідно до пункту нормативного акта [6].

Зміни розрахункових величин визначених інструментів кредитних спілок визначаються показників достатності капіталу та ризиковості векторами змін їх складових – власний капітал операцій унаслідок перекласифікації фінансових зменшується, а зобов'язання зростають (табл. 2).

Таблиця 2

Вплив перекласифікації фінансових інструментів кредитних спілок на показники достатності капіталу та ризиковості операцій

Назва	Код	Власний капітал	Зобов'язання	Вплив на показник	Норматив
Достатність капіталу	2.2.1	↓	↑	↓	≥ 10 %
Ризиковості операцій	3.2.1	↓	-	↑	≤ 20 %
	3.2.2	↓	-	↑	≤ 25 %
	3.2.5	-	↑	↓	≤ 10 %

Оскільки на офіційному сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, відсутня інформація щодо структури власного капіталу кредитних спілок, то, із метою аналізу впливу

перекласифікації фінансових інструментів на показники достатності капіталу й ризиковості операцій, скористаємося інформацією, оприлюдненою на сайті Всеукраїнської асоціації кредитних спілок (табл. 3).

Таблиця 3

Показники діяльності кредитних спілок*

Показник	2014	2015	2016
1. Капітал кредитних спілок на кінець року, млн грн, у т. ч.:	245,2	258,6	296,1
резервний капітал	189,0	203,9	226,1
додатковий капітал	4,7	4,9	5,8
пайовий капітал	50,9	46,1	58,6
нерозподілений дохід	0,6	3,7	5,6
2. Зобов'язання кредитних спілок на кінець року, млн грн	419,3	387,6	399,5
3. Надано кредитів за рік, млн грн	778,1	740,9	878,9
4. Кількість членів кредитних спілок-позичальників, чол.	81 123,0	74 181,0	73 915,0
5. Кредит, наданий 1 члену, тис. грн (п. 3/п. 4)	7,1	10,0	11,3
6. Кредитний портфель, млн грн	615,6	595,8	636,3
7. Заборгованість за кредитом 1 члена, тис. грн (п. 6/п. 4)	0,758	0,803	0,860

Продовж. табл. 3

Показник	2014	2015	2016
8. Депозитний портфель, млн грн	369,5	336,6	351,4
9. Кількість членів кредитних спілок - вкладників, чол.	16 920,0	14 000,0	14 353,0
10. Заборгованість за депозитом 1 члена, тис. грн (п. 8 / п. 9)	2,2	2,4	2,4
11. Капітал кредитних спілок на кінець року після перекласифікації, млн грн**	189,6	207,6	231,7
12. Зобов'язання кредитних спілок на кінець року після перекласифікації, млн грн**	474,9	438,6	463,9

*Інформація про діяльність 85 кредитних спілок.

**Перекласифікація проведена ыз припущенням, що додатковий капітал представлено цільовими внесками членів кредитних спілок.

Розраховані відносні показники достатності капіталу та ризиковості операцій кредитних спілок до й після перекласифікації фінансових інструментів хоча і є усередненими та не засвідчують порушення визначених нормативів, однак, відображають відхилення показників 2.2.1, 3.2.1, 3.2.2 приблизно на 30 %, а показника 3.2.5 – на 11 % (табл. 4, рис. 2–5).

Таблиця 4

Показники достатності капіталу та ризиковості операцій кредитних спілок

Назва	Код	2014	2015	2016	Норматив
До перекласифікації					
Достатність капіталу	2.2.1	58,5	66,7	74,1	≥ 10 %
Ризиковості операцій	3.2.1	0,0290	0,0390	0,0380	≤ 20 %
	3.2.2	0,0031	0,0031	0,0029	≤ 25 %
	3.2.5	0,0052	0,0062	0,0061	≤ 10 %
Після перекласифікації					
Достатність капіталу	2.2.1	39,9	47,3	49,9	≥ 10 %
Ризиковості операцій	3.2.1	0,0370	0,0480	0,0490	≤ 20 %
	3.2.2	0,0040	0,0039	0,0037	≤ 25 %
	3.2.5	0,0046	0,0055	0,0053	≤ 10 %
Відхилення					
Достатність капіталу	2.2.1	-18,6	-19,4	-24,2	-
Ризиковості операцій	3.2.1	0,0080	0,0090	0,0110	-
	3.2.2	0,0009	0,0008	0,0008	-
	3.2.5	-0,0006	-0,0007	-0,0008	-

І такі зміни, здебільшого погіршують визначені показники (2.2.1, 3.2.1, 3.2.2), а тому існує ризик, що кредитні спілки, які мають у капіталі значну питому вагу поворотних внесків, можуть не досягати нормативів у разі дотримання вимог МСФЗ. Недотримання нор-

мативів кредитною спілкою, у свою чергу, є порушенням ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг, що призведе до застосування регулятором заходів впливу у формі попередження та/або анулювання ліцензій [11].

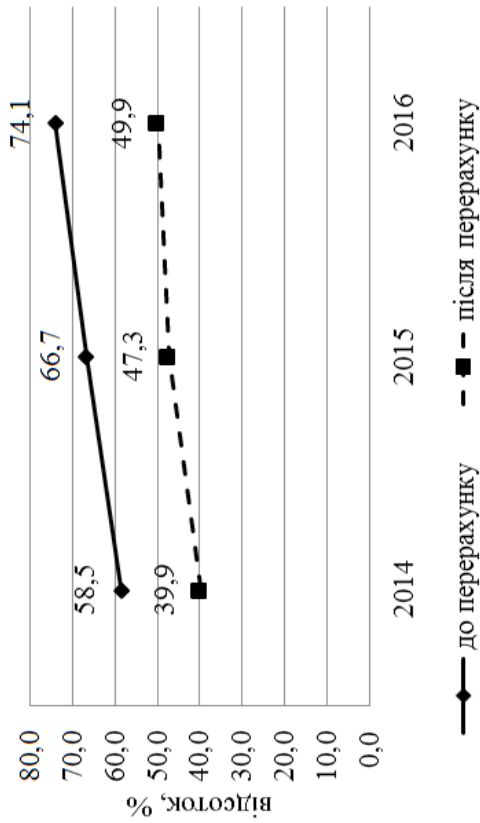

Рис. 2. Показник достатності капіталу (2.2.1)

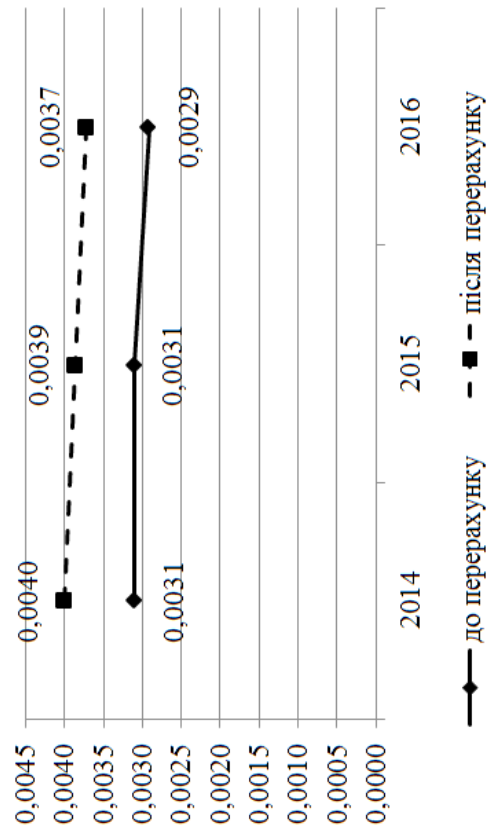

Рис. 4. Показник ризиковості операцій (3.2.2)

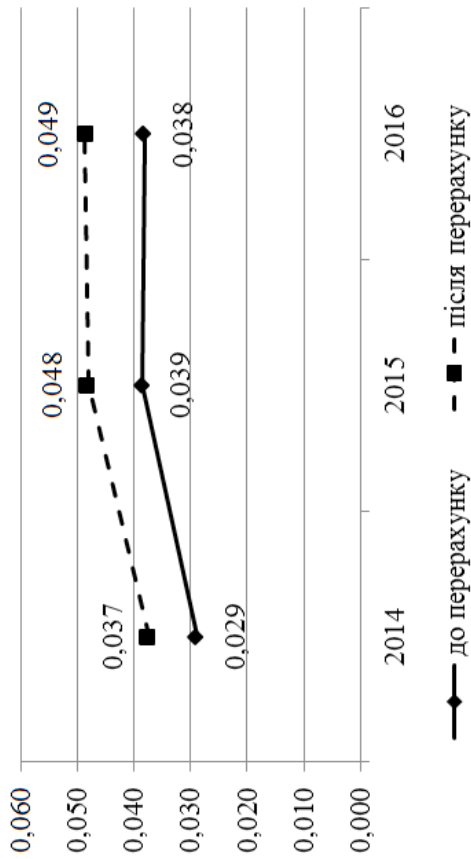

Рис. 3. Показник ризиковості операцій (3.2.1)

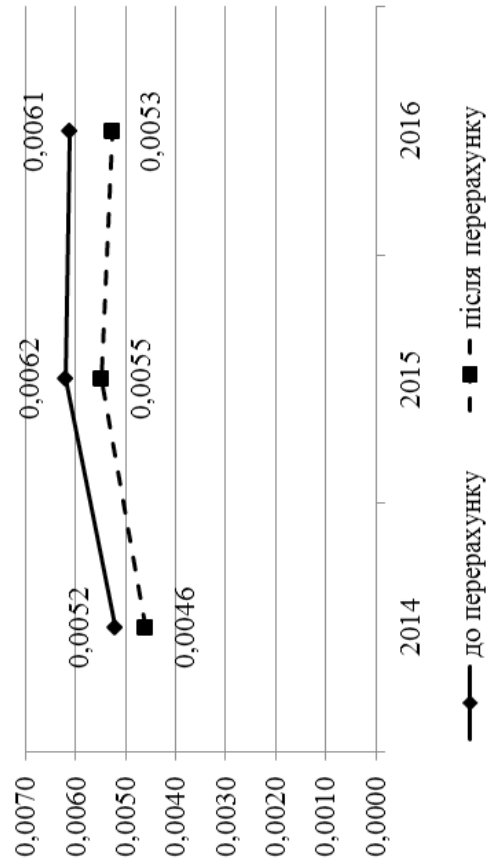

Рис. 5. Показник ризиковості операцій (3.2.5)

Саме такі ризики спонукають кредитні спілки застосовувати у своїй діяльності дві облікові політики: одну – для ведення бухгалтерського обліку за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку й формування спеціальної звітності для регулятора; другу – для формування фінансової звітності за МСФЗ шляхом застосування трансформаційних таблиць. Однак, такий підхід є абсурдним, наявність різних користувачів-резидентів не є підставою застосування різних облікових політик, така ситуація є умисним перекручуванням інформації.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Використання найкращих світових практик підготовки фінансової звітності у вигляді запровадження міжнародних стандартів для кредитних спілок спонукає до зміни засад ідентифікації фінансових інструментів. Принципово стає питання їх перекласифікації, оскільки результати таких процедур суттєво впливають на значення індикаторів фінансового стану кредитних спілок. Зокрема, дослідження виявили ризики порушення чинних нормативів діяльності зазначеними фінансовими установами, причина яких полягає в несистемному впровадженні МСФЗ. Відповідно, з метою забезпечення корисності та ефективності застосування міжнародних стандартів фінансової звітності, запропоновано комплексний підхід щодо їх адаптації в діяльність кредитних спілок з урахуванням існуючих факторів і наслідків для показників фінансового стану вказаних установ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 р. № 911-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80> (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
2. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3332-17> (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
3. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабінету міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF> (дата звернення: 15.03.2017) – Назва з екрана.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
5. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2908-14> (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
6. Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 16.01.2004 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0148-04> (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_029 (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
8. Тлумачення КТМФЗ 2 «Частки учасників кооперативних суб'єктів господарювання та подібні інструменти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_053 (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
9. Порядок складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затверджений розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг Украї-

- ни 25.12.2003 р. № 177 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04> (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
10. Зведені дані кредитних спілок-членів ВАКС станом на 01.01.2017 року. Офіційний сайт Всеукраїнської асоціації кредитних спілок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vaks.org.ua/images/files/2017/KS_VAKS_zvedeni_dani_2016.pdf (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
11. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 р. № 913 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/913-2016-%D0%BF/page> (дата звернення: 15.03.2017). – Назва з екрана.
4. Zakon Ukrainy «Pro bukhhaltenskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» 16.07.1999 r. № 996-XIV [Law of Ukraine «On Accounting and Financial Reporting in Ukraine» from 16.07.1999, № 996-XIV]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
5. Zakon Ukrainy «Pro kredytni spilky» 20.12.2001 r. № 2908-III [Law of Ukraine «On credit unions» from 20.12.2001, № 2908-III]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2908-14> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian]
6. Polozhennia pro finansovi normatyvy diialnosti ta kryterii yakosti systemy upravlinnia kredytnykh spilok ta obiednanykh kredytnykh spilok: zatverdzhene rozporiadzhenniam Derzhavnoi komisii z rehuliuвання rynkiv finansovykh posluh Ukrainy 16.01.2004 № 7 [Resolution of the State Commission for Regulation of Financial Services Ukraine «Provisions of financial standards and criteria of the quality management system of credit unions and united credit unions» from 16.01.2004, № 7]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0148-04> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian]

REFERENCES

1. Stratehiia zastosuvannya mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti v Ukraini: skhvalena rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy 24.10.2007 r. № 911-r. [Order of CMU «The strategy of applying IFRS in Ukraine» from 24.10.2007, № 911-r]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro bukhhaltenskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» 12.05.2011 r. № 3332-VI [Law of Ukraine «On Amendments to the Law of Ukraine «On Accounting and Financial Reporting in Ukraine» from 12.05.2011, № 3332-VI]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3332-17> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
3. Poriadok podannia finansovoi zvitnosti: zatverdzhenyi postanovoiu Kabinetu ministriv Ukrainy 28.02.2000 r. № 419 [Resolution of CMU «The order of presentation of financial statements» from 28.02.2000, № 419]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy «Pro bukhhaltenskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» 16.07.1999 r. № 996-XIV [Law of Ukraine «On Accounting and Financial Reporting in Ukraine» from 16.07.1999, № 996-XIV]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
5. Zakon Ukrainy «Pro kredytni spilky» 20.12.2001 r. № 2908-III [Law of Ukraine «On credit unions» from 20.12.2001, № 2908-III]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2908-14> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
6. Polozhennia pro finansovi normatyvy diialnosti ta kryterii yakosti systemy upravlinnia kredytnykh spilok ta obiednanykh kredytnykh spilok: zatverdzhene rozporiadzhenniam Derzhavnoi komisii z rehuliuвання rynkiv finansovykh posluh Ukrainy 16.01.2004 № 7 [Resolution of the State Commission for Regulation of Financial Services Ukraine «Provisions of financial standards and criteria of the quality management system of credit unions and united credit unions» from 16.01.2004, № 7]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0148-04> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
7. Mizhnarodnyi standart bukhhaltenskoho obliku 32 «Finansovi instrumenty: rozkryttia ta podannia» [International Accounting Standard 32 «Financial Instruments: Presentation»]. Retrieved from http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_029 (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
8. Tlumachennia KTMFZ 2 «Chastky uchasnykiv kooperatyvnykh subiektiv hospodariuvannia ta podobni instrumenty» [IFRIC 2 «Members' Shares in Co-operative Entities and Similar Instruments»]. Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_053 (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian].
9. Poriadok skladannia ta podannia zvitnosti kredytnymy spilkamy ta obiednanykh kredytnymy spilkamy do Natsionalnoi komisii, sheho zdiisniue derzhavne rehuliuвання u sferi rynkiv finansovykh posluh, zatverdzhenyi rozporiadzhenniam Derzhavnoi komisii z rehuliuвання rynkiv finansovykh posluh Ukrainy 25.12.2003 r. № 177 [Resolution of the State Commission for Regulation of Financial

- Services Ukraine «Procedure for compiling and reporting of credit unions and united credit unions to the National Commission for State Regulation of Financial Services» from 25.12.2003, № 177]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0069-04> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian]
10. Zvedeni dani kredytnykh spilok-chleniv VAKS stanom na 01.01.2017 roku. Ofitsiinyi sait Vseukrainskoi asotsiatsii kredytnykh spilok [Collected data of credit union member-members of VAKS as of 01.01.2017. The official website of the All-Ukrainian Association of Credit Unions]. Retrieved from http://www.vaks.org.ua/images/files/2017/KS_VAKS_zvedeni_dani_2016.pdf (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian]
11. Litsenziini umovy provadzhennia hospodarskoi z nadannia finansovykh posluh, zatverdzeni postanovoju Kabinetu Ministriv Ukrainy 07.12.2016 r. № 913 [Resolution of CMU «Licensing Terms for financial services» from 07.12.2016, № 913]. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/913-2016-%D0%BF/page> (accessed 15.03.2017) [in Ukrainian]

Е. А. Гончаренко, кандидат экономических наук, доцент (Государственное высшее учебное заведение «Университет банковского дела»). **Управление финансовыми инструментами кредитных союзов: проблемы применения МСФО.**

Аннотация. Целью статьи является исследование структуры капитала кредитного союза, определение особенностей его компонентов как финансовых инструментов, а также определение влияния переклассификации инструментов капитала на показатели деятельности, которые являются компонентами разрешительных критериев для проведения деятельности. **Методика исследования.** Решение задач, поставленных в статье, осуществляется с помощью таких методов исследования: экономического анализа, методов эмпирических исследований (наблюдение, сравнение, системно-функциональный, функционально-структурный, комплексный). **Результаты.** Рассмотрена структура собственного капитала кредитного союза и определены особенности его составляющих как финансовых инструментов, на основе чего выделены две группы: невозвратный капитал и возвратные взносы. Следуя требованиям международных стандартов финансовой отчетности, определены векторы влияния переклассификации долевых инструментов в финансовые обязательства на показатели деятельности кредитных союзов. **Практическая значимость результатов исследования.** Выявлены риски несоблюдения нормативов деятельности кредитными союзами и очерчены меры решения определенной проблемы.

Ключевые слова: кредитный союз, финансовые инструменты, капитал кредитного союза, нормативы деятельности кредитного союза, международные стандарты финансовой отчетности.

O. Goncharenko, Cand. Econ. Sci., Docent (The Banking University). **Management of financial instruments of credit unions: problems of applying IFRS.**

Annotation. The purpose of the paper is to study the structure of the equity of the credit union, outline the features of its components as financial instruments, as well as determine the impact of reclassification of capital instruments on performance indicators, which are components of permissive criteria for the conduct of activities. **Methodology of research.** The objectives of the article implemented by using the following general and specific research methods: economic analysis, as well as methods of empirical research (observation, comparison, system-functional, functional-structural and complex methods). **Findings.** The structure of the credit union's own capital is considered and the features of its components as financial instruments are determined, on the basis of which two groups are distinguished: non-returnable capital and returnable contributions. Following the international financial reporting standards requirements, the vectors of influence of the equity instruments reclassification into financial liabilities on the performance of credit unions are determined. **Practical value.** The risks of non-observance of activity standards by credit unions are found out and measures for solving a certain problem are outlined.

Keywords: credit union, financial instruments, credit union capital, credit union activity standards, international financial reporting standards.